

**ეთიკის კომისიის
ზეპირი
რეკომენდაცია**

შეკითხვის კომისიაში შემოსვლის თარიღი: 29.07.2013

შეკითხვის რეგისტრაციის ნომერი: 012/13

შეკითხვა:

ადვოკატი იცავს სისხლის სამართლის საქმეში კონკრეტული პირის ინტერესებს. აღნიშნულ საქმეზე დასაზუსტებელი იყო მოწმედ დაკითხული პირის ჩვენება. მოწმე ადვოკატს უნდა შეხვედროდა მისი დეიდის თანდასწრებით, რომელიც, ასევე, ადვოკატი იყო. მოწმის განცხადებით, მის დეიდას არ სურდა შეკითხვის ავტორთან მისვლა და სთხოვა მის სადარბაზოსთან შეხვედროდნენ და ესაუბრათ. ადვოკატმა მოწმეს განუმარტა, რომ საკითხი არ იყო სადარბაზოსთან გასარკვევი და თუ მოწმის დეიდას არ სურდა შეხვედრა, მოწმეს უფლება ჰქონდა სხვა ადვოკატი აეყვანა და მისი თანდასწრებით შეხვედროდა. მოწმის დეიდამ ამ განცხადების საპასუხოდ ყვირილით სიტყვიერი შეურაცხყოფა მიაყენა შეკითხვის ავტორს და დაადანაშაულა ჩვენების გამოძალვის მცდელობაში. შეიძლება იყოს თუ არა ეს კოლეგიალობისა და ურთიერთპატივისცემის ვალდებულების დარღვევა და სახდელის რა სახეები შეიძლება დაეკისროს ადვოკატს? შეიძლება ეთიკის ნორმების ფარგლებში იყოს ისეთი შემთხვევა, როდესაც მოწმეს სურს ჩვენების მიცემა, ადვოკატი კი მას ეწინააღმდეგება?

ანალიზი:

ადვოკატთა პროფესიული ეთიკის კოდექსის მე-7 მუხლი:

„ადვოკატი ვალდებულია პატივი სცეს კოლეგებს, არ შელახოს მათი ღირსება და დაიცვას პროფესიული ღირებულებები.“

ადვოკატთა პროფესიული ეთიკის კოდექსის მე-10 მუხლის 1-ლი ნაწილი:

„ადვოკატი ვალდებულია პატივი სცეს თავის კოლეგას.“

ადვოკატის მხრიდან განხორციელებული სიტყვიერი შეურაცხყოფა ეწინააღმდეგება პროფესიული ეთიკის ნორმებს. ადვოკატმა ნებისმიერ სიტუაციაში უნდა შეინარჩუნოს პროფესიული ღირსება, გამოიჩინოს მოთმინება და პატივი სცეს თავის საქმიანობას.

ეთიკის კომისიამ 2011 წლის 04 აპრილის გადაწყვეტილებით /დისციპლინურ საქმეზე №023/11/ დაადგინა, რომ „ადვოკატის მიერ განხორციელებული ქმედებები, ადვოკატის მიერ შედგენილი სამართლებრივი დოკუმენტები, რომელიც უკავშირდება მის პროფესიულ საქმიანობას, უნდა შეესაბამებოდეს „ადვოკატთა შესახებ“ საქართველოს კანონითა და ადვოკატთა პროფესიული ეთიკის კოდექსით დადგენილ ადვოკატთა ქცევის სტანდარტებს.“

ადამიანის უფლებათა შორის სიტყვისა და გამოხატვის თავისუფლება ერთ-ერთი უმთავრესი უფლებაა. აღნიშნული დაცულია საქართველოს კონსტიტუციის მე-19 მუხლის პირველი ნაწილისა და 24-ე მუხლის პირველი ნაწილის მიხედვით, თუმცა, იგი ექვემდებარება ამავე მუხლებით დადგენილი უფლების შეზღუდვის საფუძველს. საქართველოს კონსტიტუციის მე-19 მუხლის პირველი ნაწილი ადგენს, რომ „ყოველ ადამიანს აქვს სიტყვის... თავისუფლება.“

საქართველოს კონსტიტუციის 24-ე მუხლით აღიარებულია ყველა ადამიანის უფლება „თავისუფლად გამოთქვას და გაავრცელოს აზრი ზეპირად, წერილობით და სხვა საშუალებით.“ საქართველოს კონსტიტუციის მე-19 მუხლის მე-3 ნაწილისა და 24-ე მუხლის მე-4 ნაწილის თანახმად „სიტყვისა და გამოხატვის უფლება შეიძლება შეიზღუდოს, თუ იგი ლახავს სხვათა უფლებებს ან ღირსებას.“

ადვოკატის მიერ კოლეგისათვის შეურაცხყოფის მიყენება და ჩვენების გამოძალვაში ბრალის დადება, დადასტურების შემთხვევაში, შესაძლოა არღვევდეს ადვოკატებს შორის არსებულ კოლეგიალობისა და ურთიერთპატივისცემის ვალდებულებას. თუ ადვოკატი ფიქრობს, რომ კოლეგის ქმედებით ირღვევა მისი უფლებები, მას შეუძლია საჩივრით მიმართოს ს.ს.ი.პ. „საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის“ ეთიკის კომისიას. დისციპლინური წარმოების დაწყების ერთ-ერთი საფუძველი „ადვოკატთა დისციპლინური პასუხისმგებლობისა და დისციპლინური წარმოების შესახებ“ დებულების მე-6 მუხლის „ბ“ ქვეპუნქტის მიხედვით არის ადვოკატის საჩივარი სხვა ადვოკატის მიერ დისციპლინური გადაცდენის შესაძლო ჩადენის თაობაზე.

ეთიკის კომისიაში დისციპლინური სამართალწარმოება მიმდინარეობს შეჯიბრებითობისა და მხარეთა თანასწორობის პრინციპების დაცვით. ეთიკის კომისიის რეკომენდაცია არ არის სავალდებულო სახის, შესაბამისად, რეკომენდაციათა პროექტის იურისტი სავალდებულოდ ვერ განსაზღვრავს საჩივრის შემოტანის შემთხვევაში სამართალწარმოების შესაძლო შედეგს. კონკრეტულ შემთხვევაში საქმის განმხილველი კოლეგია მიიღებს გადაწყვეტილებას საქმეში არსებული მტკიცებულებებისა და ახსნა-განმარტებების საფუძველზე. საჩივრის შემოტანის შემთხვევაში შესაძლოა დადგეს ადვოკატის დისციპლინური პასუხისმგებლობის საკითხი.

ეთიკის კომისიის კომპეტენციაში არ შედის ადვოკატის მიერ განხორციელებული საპროცესო ქმედებებისა და ტაქტიკის არსებითი სამართლებრივი შეფასება. ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს 2002 წლის 19 თებერვლის გადაწყვეტილებით /განაცხადი #C-309/99; J.C.J. Wounters and others vs Algemene Raad van de Nederlandse Orde van Advocaten/ „ადვოკატთა ასოციაციას არ შეუძლია დაადგინოს წესები ადვოკატებისათვის, რომელიც მათ მიერ გაწეული სამართლებრივი დახმარებისა და სამართლებრივი რჩევის ხარისხს შეაფასებს. ადვოკატები საადვოკატო საქმიანობის ლიცენზიის მისაღებად აზარებენ გამოცდებს და მუდმივად გადიან კვალიფიკაციის ასამაღლებელ სემინარებს.“ შესაბამისად, ეთიკის კომისია არ ახორციელებს ადვოკატის ტაქტიკის არსებით სამართლებრივ შეფასებას. იმ შემთხვევაში, თუ ადვოკატის ქმედებებში დაფიქსირდება კანონისა და პროფესიული ეთიკის ნორმათა დარღვევა, ადვოკატს უფლება აქვს მომართოს ეთიკის კომისიას კოლეგის მიერ დისციპლინური გადაცდომის ჩადენის თაობაზე.

დასკვნა:

ადვოკატის მიერ კოლეგისათვის შეურაცხყოფის მიყენება და ჩვენების გამოძალვაში ბრალის დადება, დადასტურების შემთხვევაში, შესაძლოა არღვევდეს ადვოკატებს შორის არსებულ კოლეგიალობისა და ურთიერთპატივისცემის ვალდებულებას. ადვოკატს შეუძლია საჩივრით მიმართოს ს.ს.ი.პ. „საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის“ ეთიკის კომისიას. კონკრეტულ შემთხვევაში საქმის განმხილველი კოლეგია მიიღებს გადაწყვეტილებას საქმეში არსებული მტკიცებულებებისა და ახსნა-განმარტებების საფუძველზე. საჩივრის შემოტანის შემთხვევაში შესაძლოა დადგეს ადვოკატის დისციპლინური პასუხისმგებლობის საკითხი.

რეკომენდაცია არ არის სავალდებულო ს.ს.ი.პ. საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის ეთიკის კომისიის ან სასამართლოს მიერ საქმის განხილვის ეტაპზე, თუმცა შესაძლებელია, გამოყენებულ იქნეს ეთიკის კომისიის გადაწყვეტილებაში, როგორც ერთ-ერთ წყარო.